

DAACIA

Onor.

 PROPRIETAR: Societatea Națională
 Biblioteca Palatului Cultural
 A R A D

Limboara I

BUL. REG. MIHAI I, Nr 4, et. 1 și 3

Telefoane:

Directia . . . 48-33

Redacția . . . 16-00

Administrația . . . 50-62

Tipografia . . . 14-69

A r a d

Str. Mărășești Nr. 1. Tel. 11-28

 Cotidianul Banatului
 și al Graniței de Vest

 Director responsabil:
 C. MIU-LERCA

ABONAMENTE ANUALE:

Pentru țărani . . . Lei 1800

Autorități și comercianți . . . Lei 3000

Instituții și întreprinderi . . . Lei 6000

Mare încordare între Anglia și Turcia

Situația politică

Am arătat în numărul nostru de ieri, cum se exercită presiunea anglo-americană asupra țărilor neutre. Luând în considerație se găsește din nou problema jugoslavă. Iată ce ne aduce o corespondență din Benna:

Faptul că purtătorul de cuvânt al guvernului jugoslav dela Cairo a desmințit afirmația unui corespondent diplomatic al ziarului „Observer”, potrivit căreia regele Petru ar fi fost de curând „unde în Italia” pentru o conferință cu reprezentanții partizanilor jugoslavi, — a avut ca încurcarea problemă a frământărilor jugoslave să-și aragă din nou cercurile diplomatice și ziaristice. Totuși se relevă din desmințirea regei nici cu Tito, nici cu reprezentanții lui, a avut, în schimb, învedereți cu multe personalități care i-au cerut să găsească mijlocul de a ajunge la o înțelegere cu partizanii.

De altă parte se remarcă faptul că regele Petru a avut în rezoluția guvernului dela Cairo corectarea marșului statului jugoslav, luându-se ca minimum pentru stabilirea frontierei jugoslave cererile de pace de către delegația jugoslavă la Conferința de pace după primul război mondial.

În privința situației Finlandei se comunică:

Pe cele comunicate de corespondenții din Stockholm al ziarului „Evening News” se crede că odată ajlate condițiile de pace — cari nu pot fi decât o înțelegere în țara pentru a declara: „Nu cerem să aflăm condițiile de pace în Rusia? Iată-le: sunt inacceptabile! Partizanii se așteaptă a fi poziția actuală conducere finlandeză și nu se vede nici o șansă de opoziție, căci vor fi fiind, în orice caz, și vor fi existând, s'ar putea împotrivi orice poziții incarnate de d-nii Rytty și Tanner.

Cercurile politice din Berlin se speră pe drept cuvânt senzațional un atac dat de ziarul sovietic „Pravda” împotriva guvernului d-lui Stalin, căruia i se reproșează că nu a rezistență adevărată împotriva germanilor în josta Cehoslovacie.

Berlin se pune întrebarea dacă această amenințare ascunsă vrea să guvernul emigrat ceh să adopte metode și eventual să introducă germanii în el sau dacă în spatele atac din „Pravda” nu se ascunde scop tainic deocamdată.

La rândul de ambasade din Persia, Mexic și Peru ABONA, 17. (ESS.) — Ministerul de externe a făcut cunoscut că delegațiile din Teheran, Mexico-City și Lima au fost ridicate la rangul de ambasade. În acest fel reprezentanții diplomației din aceste trei capitale, Sir Retford Bullard, Ch. Bateman și Courtenay vor fi primii ambasadori britanici în Persia, Mexic și Peru. Ambasadorii în Persia, Mexic și Republicii Persiei, Mexicului și Republicii Peru vor fi acreditați în scurt timp la Washington și la Saint James.

București, 17. — S. P. P. transmite: POSTUL DE RADIO BEYRUTH A DIFUZAT UN COMENTARIU SEMNIFICATIV ASUPRA TENSIUNII DINTRE ANGLIA ȘI TURCIA. COMENTATORUL AFIRMĂ CĂ MAREA BRITANIE A CERUT PE CALE DIPLOMATICĂ TURCIEI SĂ-ȘI ÎNDEPLINEASCĂ ANUMITE OBLIGAȚIUNI SAU SĂ ÎNTRIE ÎN RĂZBOI, SAU SĂ CEDE ZE PUNCTE MILITARE DE SPRIJIN.

Regele Victor Emanuel va fi judecat în absență

București, 17. — S. P. P. transmite: Din Zürich se comunică pe cale diplomatică că în curând tribunalul fascist va judeca în absență pe regele

Victor Emanuel, pe prințul moștenitor Umberto și alți membri ai casei regale. De acelaș tribunal va fi judecat și mareșalul Badoglio.

Finlanda se găsește în ajunul unor hotărâri grave?

Berlin, 17 (Rador). — Cercurile din capitala Reichului continuă să aibă o atitudine calmă și rezervată față de întrebarea dacă Finlanda se găsește sau nu în ajunul unor hotărâri grave întrebarea a cărei importanță a fost umflată în mod artificial prin informații senzaționale ale ziarelor britanico-americane și neutre. Olandezii s'ar interesa la Stockholm de natura și de cuprinsul condițiilor în care Finlanda ar putea să fie gata să înceteze lupta sa pentru libertate, sunt noșate aici cu interes dar fără nicio agitație.

Se știe — spun cercurile politice din Berlin — că fostul președinte de consiliu al Finlandei se găsește în prezent la Stockholm. Totuși grija de a pune problema sa la Stockholm în legătura cu pretenșii sondaje pe care le-ar face el este lasată pe seama revolei pe care o

simte tabăra adversară de agitații.

După părerea cercurilor berlineze, nu s'ar putea întemeia asupra situației decât ținându-se seamă de factorii care au determinat totdeauna hotărârile Finlandei dela începutul luptei sale pentru independență și libertate.

O parte din presa inamică crede că poate vorbi de pe acum despre intenții minimale pe care Finlanda ar fi silită să le accepte iar printre aceste pretenții este și aceea a „capitulării fără condiții”.

Nu este greu de ghicit reacțiunea pe care o vor manifesta cercurile răspunzătoare de soarta Finlandei în fața unor asemenea pretenții.

Deocamdată se crede la Berlin că se poate aștepta desvoltarea viitoare a evenimentelor cu un calm care pare nu numai imposibil de împrejurări dar și îndreptățit.

Manifestație în Suedia pentru copiii finlandezi

București, 17. S. P. P. transmite: Din Stockholm se comunică știrea că Marti seara a avut loc în capitala Suediei o mare manifestație propagandistică în favoarea copiilor finlandezi.

Casa Regală a fost reprezentată prin principesa moștenitoare și prin perechea princiară ereditară.

Arhiepiscopul Elten a vorbit despre marea îngrijorare și sentimentele sincere cu care Suedia așteaptă hotărârea Finlandei. La sfârșit, d. Ehrenroth, ministrul de interne al Finlandei a mulțumit guvernului și poporului suedez pentru ajutorul dat copiilor finlandezi.

Dânsul a evitat să facă vre-o aluzie la situația politică actuală.

Cum privesc cercurile germane problema Finlandei

Berlin, 17. (Tp.) — În legătură cu informațiile din sursă britanică despre o luare de contact între fostul ministru finlandez Pasikivi și ambasadoarea sovietică Kollontay, nu se face nici o declarație la Wilhelmsstrasse și au fost și respinse pentru a caracteriza cu adevărat această informație. Situația de fapt este că d. Pasikivi ca și fostul ministru Erko și ministrul de interne finlandez Ehrenroth se găsesc actualmente

la Stockholm.

În ce privește discuțiile privitoare la atitudinea Finlandei, sunt la îndemână un mare număr de voci din presa engleză și americană. Aceste voci de presă se ocupă cu condițiile pe cari vreau sovietele, după informațiile britanice, să le pună finlandezilor în cazul unei capitulări.

„Daily Telegraph” de exemplu scrie ca frontiera din 1940 cu oarecari corec-

O mare tensiune între Anglia și Statele Unite

BERLIN, 17. (prin telefon) În disensiunea dintre Marea Britanie și America s'a produs o nouă fază. După cum constată „Manchester Guardian” tezaurlui din Washington a cerut dela Anglia plăta în numerar a unor furnituri cari în trecut au fost făcute în conștința împrumutului și închirierilor. Din motive rezultă că împrumuturile și închirierile provin încă înainte de intrarea în războiu a Statelor Unite și și-au pierdut valabilitatea principiilor de bază, după ce America a luat asupra sa în mod ne-

mijlocit jertfa de războiu. Mai departe se spune că tezaurul american nu poate admite că Marea Britanie adună aur și dolari în urma unor livrări făcute altor state câștigând prin aceasta o putere de cumpărare independentă de Statele Unite. Opinia publică internațională este obișnuită de faptul, că britanicii și americanii merg alături și caută să câștige în costul partenerilor favoruri în comerțul mondial pentru impururile de după războiu. Atât timp cât o țară este legată de America în profit și pierdere, trebuie să se excludă orice luptă de după

țări în favorul rușilor va reglementa problema teritorială și că afară de această sovieticii vor pretinde ocuparea tuturor orașelor finlandeze importante de către trupele sovietice și remanierea guvernului finlandez în spiritul filo-sovietic. „Daily Herald” mai adaugă că afară această vor trebuie cedate sovietelor baze maritime și aeriene ca să se poară întreprinde apoi acțiuni militare împotriva Estoniei și Letoniei. Mai departe este și problema diviziilor germane aflate în Finlanda care este în desacord cu condițiile de capitulare sovietice.

Din celelalte ziare engleze rezultă că Sovietele sunt pornite indeosebi împotriva unor personalități finlandeze ca ministrul Tanner și mareșalul Mannerheim. Acest fapt exprimă că sovietele nu forțează atât de mult problema frontierelor ci vrea să exercite puterea asupra poliției interne a Finlandei. Ziarul englez „Daily Mail” aduce în discuție că din nou Kunsinen este luat în combinație pentru Finlanda capitulantă. Unele ziare britanice se întrebă că se poate să sfârșiască toate capitulările Finlanda deoarece Finlanda nu va putea primi asemenea condiții groaznice.

Noul ambasador al Braziliei la Madrid

Geneva, 17. (Rador.) — După cum anunță din Rio de Janeiro serviciul britanic de informații, d. Mario Pimentel Brandao a plecat pe calea aerului spre Madrid unde va lua în primire postul de ambasador al Braziliei.

Înainte vreme d. Brandao a fost ministru de externe și a ocupat posturile de ambasador la Washington, Bruxelles, Lima și în cele din urmă la Ankara.

Groaznică catastrofă de cale ferată la Suez

Adana, 17. (Rador.) — Corespondența agentiei DNB transmite:

O groaznică catastrofă de cale ferată s'at întâmplat între Suez și Port Tewfik în urma explozicii căldării unei locomotive. Cu acest prilej și-au găsit moartea 23 persoane, iar alte 23 au fost rănite.

Tito a început „lichidarea” colaboratorilor săi

Zagreb, 16. (tp.) — Știrea postului de radio Tiflis „Jugoslavia liberă”, referitoare la moartea comisariului din guvernul Tito, al ministerului sănătății, dr. Jambrischak, se interpretează de cercurile politice de aici în sensul că Tito a început „lichidarea” colaboratorilor săi cei mai apropiați. Se așteaptă în curând și lichidarea comisariului pentru afacerile externe, a fostului democrat și francmason dr. Josip Smoljap din Split, deoarece i s'a și găsit un înlocuitor în persoana comunistului dr. Bakarčić.

utilise pentru a obține un rol în comerțul de după războiu. În tabără puterilor pacifului tripartit lipsește complet acest dezacord. Ambele puteri conducătoare știu că pot numai să câștige, dacă le merge bine și celorlalte popoare din spațiul lor de interese și dacă spațiul european și marele spațiu al Asiei de răsărit rămân în relațiuni apropiate de încredere. Atât timp cât dezacordul dia blocul anglo-american-sovietic nu este exclus, dezacordul dintre americani și sovietici se prelungește și va fi foarte îndârjit și de lungă durată.

CORUL DOINA DIN VASIOVA

CALENDAR

In niște scoarțe pe care le-am găsit în turnul bisericii din Vasiova, prințele altele am dat și pește o listă în care erau înșirați doisprezece cântăreți. Câteva potocave scrise alături spuneau că, aceștia „cantori” fost-au la Biserica-Albă la o îngropăciune și au primit fiecare câte o „luminare și cârpă” și câte 5 coroane fiecare. Fapt întâmplat în August 1819. Răposatul a fost de bună seamă un om cu stare, poate chiar vre-o înaltă față bisericească deoarece rudele și-au permis pe lângă tradiționala „cârpă și luminare” să mai dea fiecărui cântor și câte cinci coroane.

Sfând de vorbă apoi cu un bătrân, acesta mi-a spus că în tinerețea părinților săi au fost cu adevărat niște cantori vestiți în comună pe care li chemau la nunți și la înmormântări prin satele vecine.

Iată deci un început de cor prin destul de depărtațele timpuri de pe la 1819.

Întâmplarea face ca într-o după masă să rătăcesc prin poienile dealurilor de deasupra satului și să înfănesc pe un păcurar anume „Coti” pe care îl admiram pentru cunoștințele lui astronomice și îndeosebi pentru siguranța cu care cânta din fluer și în frunză. Coti mi-a pomenit și el despre niște cantori de demult, dar despre care bătrânii spuneau, că unii dinpre ei au fost duși la închisoarea din Timișoara și Vârșet, pentru că ar fi fost hoți de cai. Hoți de cai mai puțin, dar că unguirilor nu le-au prea fost pe plac cantorii și au trebuit să invoace un motiv ca să-i înăture, este mai verosimil.

Lista cântorilor și legenda ne spune că au fost în Vasiova cântăreți de seamă pe vremuri.

O scrisoare a unui brigadier anume Flech, adresată unui oarecare Nagi din Bocșa-Română (pe care am găsit-o într-un pod de casă) prin care îl inviță la o vânătoare, îi pomeneste despre români din valea Bichistului (deasupra de Vasiova) care știu să cânte foarte frumos și că vor pețre o noapte frumoasă. Serisarea e de pe la 1870.

Pe la 1899 vine în comuna Vasiova ca preot părintele Coriolan Zuiac. Născut în comuna Doană în 25 Ianuarie 1875, din părinți minieri, un om de o facultate superioară și de o cinste de legendă.

Venind ca preot în comuna Vasiova, prima lui grijă e să înființeze un cor. Era un cor cu caracter religios compus

numai din bărbați. Prima dată acest cor dă răspunsul la liturghia dela Sf. Mărie. Primarul, un om de viață, entuziasmat, cinstește corului câteva vase de bere. Pețrecerea aceea a trecut în legendă.

Încetul cu încetul corul și-a câștigat renume. Este invitat în satele vecine și la concursurile organizate mai târziu câștigă mereu primele premii.

În 1907, șaisprezece bărbați, împreună cu părintele Zuiac, se duc la expoziția dela București. A fost un act destul de îndrăzneț. Acest prim contact cu cei din Vechiul Regat, cu Românii liberi impresionează mult pe Vasioveni. Se întorc plini de entuziasm. Prima realizare, și încă în scurt timp după reînnoirea dela București, a fost un cor mixt de 120 persoane, pe care îl botează corul DOINA. Ungurii cer explicații. Urmează un șir întreg de nepăceri, dar până la urmă părintele Zuiac reușește să convingă stăpânirea. Urmează apoi o serie de victorii, premiul întâi e câștigat la emulările din Timișoara Lugoj, Oravița și Boeșa.

Premiul întâi câștigat la Timișoara în 1924 dintre 40 de coruri participante, îi aduce invitația de a merge la București pentru a concerta la Ateneul Român. Concert care a fost onorat cu prezența familiei regale.

Între timp Vasiova a fost victima unui capriciu. S'a găsit de cuviință să se facă unirea între Bocșa și Vasiova, fapt care din punct de vedere administrativ prezenta un avantaj, dar desconsidera dreptul și mândria istorică a Vasiovei, care datează din vremuri dace, Bocșa fiind doar o colonie dela sfârșitul sec. XVII.

Desigur că Vasiovenii n'au rămas pasivi. Au încercat toate căile fără succes. Vizitând Suveranii Reșița și fiind primiți în gara Vasiova (care purta tabla cu numele de Bocșa) de corul Doina, un ță-

ran fruntaș din comună Aurel Novac, dealtfel cel mai sărguincios în ceea ce privește organizarea corului și un neobosit colaborator a lui Mihai Gașpar compune o poezie ocazională și o înmânează regelui, dar între filele poeziei a strecurat și o plângere iscălită de părințele Zuiac și mai mulți țărani fruntași în care s'a înșirat toată povestea cu schimbul numelui. Rezultatul a fost că pește câteva zile s'a dat un decret, prin care Vasiova își recăpăta numele.

Între timp dirijarea corului a fost preluată de către d. Cornel Novac (fiul lui Aurel Novac) absolvent al Conservatorului din Lugoj și unul din apreciații elevi a lui Filaret Barbu. Părintele Zuiac rămâne doar președinte corului.

Corul continuă să facă progrese. Astfel dură o serie de alțe premii mai mici, în 1939 este din nou invitat la București de două ori. De fiecare dată cucerește aceeași lauri și laude peste laude.

În 18 Februarie 1942, părintele corului și al Vasiovei ibere, Coriolan Zuiac se stinge în frumoasa vârstă de 67 ani.

Pentru munca lui neobosită n'a avut vre-o recompensă materială. A murit sărac. A avut în schimb satisfacția că a reușit să dea satului sau renumele pe care-l are.

După moartea lui corul a rămas în întregime în mâinile iscusitului Cornel Novac care nu i-a desmintit renumele deoarece la primul concurs ținut la Bocșa-Monșană cu ocazia desvelirii bustului lui Mihai Gașpar a luat tot premiul întâi.

Astăzi este încadrat în organizația Muncă și Lumină, conducerea secției având-o directorul școlar d. Nicolae Boulescu, Rupt din cremenea părințelui Zuiac, dascălul Boulescu este garanția pentru prosperitatea de mâine a comunei.

Mihai Godinova

Semnificația și conștiința spațiului național

În cadrul conferințelor organizate de Politehnica din localitate, a vorbit în amfiteatrul Traian Lalescu d. prof. univ. Victor Jinga, rectorul Academiei de înalte studii comerciale și industriale din Brașov, despre „Semnificația și conștiința spațiului național”.

Conferențiarul a început prin lămurirea

rea unor noțiuni: problemele, care se vor pune în viitorul apropiat; păstrarea independenței, hotare cuprinzătoare și regimul social-politic și economic viitor.

Păstrând independența, — conformă cu necesitatea unei largi colaborări internaționale, România nu se teme de nici o formulă de viață social-politică a viitorului.

Desvoltând ideea de spațiu, d-sa a spus că în ideologia politică am fost imitativi, dar geografia ne-a impus realități.

După unire misiunea noastră politică a fost înlocuită cu una culturală. N'am avut o conștiință a spațiului.

S'a ocupat în continuare de Românii de peste hotare și de felul cum Simion Bărnuțiu, Eminescu, Bălcescu și Goga au definit datorile noastre față de ei.

În continuare a definit noțiunile de state mari și mici, cum și spațiul geografic al neamului: pământ unitar, popor unitar.

A descris apoi evoluția hotarelor țării, fiecare popor are un instinct al graniței, iar prin educație se ajunge la o conștiință a granițelor.

În partea doua a conferinței a examinat cu competență presiunile exercitate asupra spațiului românesc de panslavism, imperialismul centro-european și tendințele popoarelor din sud.

Un capitol important al conferinței l-a format descrierea panslavismului bazat de testamentul lui Petru cel Mare și continuând cu comunismul, care la ideea panslavă a adăugat dinamica revoluției internaționale.

În încheiere d-sa a spus că noi Românii, locuind în cea mai puternică cetate naturală, cu bogății într-un centru vital misiunea noastră este mare și grea.

Există un determinism al istoriei, de aceea să fim solidari, demni și activi, să înfruntăm viitorul, fiind că este al celor care nu se tem de el.

Conferința a fost ascultată de un public select, care a răsplătit pe d. prof. Jinga cu meritate aplauze.

INDATORIRI LITERARE

Ultimul număr al revistei „Basarabia Literară” pune în discuție o problemă destul de interesantă, desocătușă multă vreme în publicistica noastră: aceea a prietenilor literare, dacă le putem numi așa. Iată constatarea făcută de „Basarabia Literară”: Răsfoind revistele din Capitală, observăm că aproape toate provinciile sunt reprezentate în redacțiile acestora cu câte un condeer care știe întotdeauna să găsească prilejul de a lua apărarea provinciei de unde s'a ridicat. Când n'o face personal, determină pe altul, mai mult sau mai puțin îndatorat.

Cu siguranță că multele, elogiasele și prea încântătoare notițe de pagina a doua a diferitelor gazete așa se strecoară la tipar, sub prieten îndatorat se găsește preputindenți și servicii se face contra serviciu. Dar dacă notițele acestea sunt de prea puțină importanță pentru formarea unei istorii literare, ele rămânând doar ca o scăpărare de amnar „îndatoririle literare” făcute pe sprânceană sunt totuși dăunătoare pentru formarea unei opinii publice, unei credințe pentru arta cea adevărată.

Să ne ierț confrății dela „Basarabia Literară” cari se plâng că nu au astfel de prieteni în redacțiile bucureștene, dacă nu suntem de părere cu ei.

„Noi basarabeni nu avem pe nimeni sare să ne releve greșelile noastre ca să ne putem îndrepta și nici eventualele călități. E un neajuns și de vină sunt toate numai înaintășii noștri și confrății basarabeni din Capitală, care n'au știut să se introducă, alții, în redacțiile

de acolo. Din această pricină, aici în provincie, noi învățăm să ne găsim singuri în drum, uneori cu deficiențe, alțori ca sobrietăți supărătoare”.

Prietenul dela gazetele din Capitală, nu e totdeauna folositor creației adevărate. Dacă zilele trecute remarcăm în coloanele acestora articolul d-lui Ion Caraiou despre „scrișul frumos” în care spunea că literatură zilelor noastre e lipsită de adâncime, am făcut-o pentru faptul că l-am găsit pe deplin justificat. Dar ne întrebăm acum, dacă prietenii de cari vorbim, nu au în această problemă o mică fărâma de vinovăție? Nu s'au încurajat de multe ori slăbiciunile? Nu s'au lansat talentele prin prietenie? Nu de rare ori, talentele adevărate au rămas mu'ță vreme în umbră? Dar anii au scos totuși din adâncul acestor fântâni ultate strălucirea aurului adevărat. Micile notițe de pagina doua dispar, iar opera mare, durează drum prin veșnicie.

Creștem că vocea confrăților dela „Basarabia Literară” ar fi trebuit să protesteze tocmă împotriva acestui fel de a remarca arta în general. Căci drumul acela „uneori cu deficiențe, alțori cu sobrietăți-supărătoare” îl va prinde cu siguranță critica obiectiv, cu largi și clare vederi în câmpul artei.

Nu „prieteniile îndatorate” trebuiesc cultivate, ci marea înțelegere pentru o operă de calitate. Iată deci sensul adevărat al prietenilor literare: nu cunoștința individului „la un pahar de voie bună” ci opera de artă, în marea ei adâncime”.

Dorian Grozdan

18 Februarie 1703

Se dă o constituție largă cordonului litar de pe Mureș și Tisa lărgindu-se și hotarele. Consuția, care asigură pe o ma unei familii de grăniceri circa 32 ju de pământ, s'a dat pentru a opri dezertările în Banat a grănicerilor, unde turcii pentru a slăbi cordonul, atrăgând popula de acolo, dând drept de proprietate țănilor. Lărgirea cordonului a fost determinată de nevoia de a mări efectivul grănicerilor. „Granița” aceasta începea din rand, urma pe malul drept al Mureșului o fâșie de 100—130 km, trecând apoi pe urma malul drept al acestui râu până la Dunăre. Posturile de pe malul Tisei aveau comandamentul la Seghedin, iar lea de pe Mureș la Arad. Scoțând de regimul feudal un teritoriu întins, Că din Viena primește la 28 Iunie 1703 primul dietei maghiare, în care se spune, noua constituție a graniței, care „leza drepturile comitatelor și episcopatelor în contra constituției Ungariei și că în să se facă paza graniței Ungariei de elemente suspecte („suspecti rasciani”) se încredințează această pază Ungariei. Din experiențele din trecut protestul a ră fără urmare. Cordonul menținându-se pe timpul Mariei Terezia.

TRAIAN BIRĂESCU

Baritonul Lupescu la Timișoara

Opera Română din Cluj la Timișoara reprezintă două spectacole extraordinare cu primul bariton al Operei Române din București Alexandru Lupescu. După concertul de azi toamna, baritonul Lupescu, care nu apăruse pe scena Timișoara, a dat o idee justă de marele sale înecșirări vocale și de arta sa magnifică și subtilă. D-sa reprezintă academismul vocal în cânt și joc, și după succesele răsunătoare care s'a obținut în interpretarea Wagner, d-sa rămâne inegalabil în țărâna sa din Balul Mascat și Traian Arta de a cânta, la românii artiști, ținând prin puritatea, frumusețea și blețea sa, un nivel foarte înalt în cânt d-lui Lupescu. Timișoara muzicală trăiește aceste zile cu emoție și înfrigurată estetică. D. Lupescu apare la noi într-o a-și justifica activitatea ulterioară — credem — va deveni firească și cută în viața noastră culturală din Timișoara și Banat.

Foi vola

Lacrimile noastre

Când ne găsim în fața unei înfrângeri de orice natură, una din armele noastre preferate, — ale femeilor în general — este plânsul.

Uneori el impresionează și lupșore pentru o clipă câștigată.

Este o victorie a momentului însă victoriile adevărate nu se câștigă cu crimi.

În majoritatea cazurilor, plânsul o exteriorizare spontană a suferinței. Este o durere care s'a concretizat într-o lacrimă fierbinte, este o descriere a nervilor prea încordați, dar nu ne ajută de nici o satisfacție.

Lacrimile trădează lipsă de curaj luptă în care ne angajează viața care pas.

Lacrimile noastre, care curg mereu toate împrejurările dureroase, semn că n'am reușit încă să ne ridicăm la treapta de emancipare la care merităm. Lacrima cerșete, or, femeile astăzi nu trebuie să cerșească. Trebuie să-și adune puteri să înfrunte viața, să-și primească înfrângerile pumnii strănși, cu ochii țimpezi și cu țul tare.

Aceasta e femeia de care soții și Neamul are nevoie în ceasul prin care trecem.

MIA MARIAN JAL

Actualitatea

REFORMELE DUCELUI. Ducele Mussolini face reforme radicale în structura economică a republicii sociale fasciste. De la corporatismul de stat trece la socializarea marilor întreprinderi industriale, trecând dreptul de proprietate asupra stațiilor, iar conducerea lăsându-o directorilor asistați de elementele calificate dintre muncitori și funcționari. Această reformă are caracter socialist și pornește din înțelegera socialistă — dar nu strict marxistă — care a debutat Mussolini în anii înainte de primul război mondial. Reforma previne caracterul ei radical, toate încercările demagogice liberalo-comuniste cu care partii antifasciste caută să atragă de partea lor pe muncitori și funcționari. Indiferent de reformismul politic al acestei reforme — neexistența de a etatiza marile întreprinderi industriale a devenit aproape universală în secolul, în care poporul muncitor își creează o viață nouă sub conducerea șefilor, pe cari și alege singur și în mod plebiscitar.

PELUL CATRE FEMEI. În primul rând, apelul Consiliului de Patronaj adresat femeilor române, amintindu-le că există și o mobilizare morală în serviciul patriei, care atinge direct și total conștiința românească. Bărbații acolo, femeile aici, întinsul fărăi, la căpătâiul ostășilor răzăr, îngrijind de cei nevoiași, de orfani, de invalide, revărsându-și gingășia sufletească pe toată națiunea luptătoare și credincioasă. Delicatețea sufletului femeesc, a iubirii de soră, a iubirii ei de mamă, se dăruiește poporului suferind spre mângâiere și înălțare. Se știe, că prezența caritabilă a femeii la căpătâiul unui suferind completează medicația ordonată de doctor și înălțarea efectuată de natură și organizată de omul. Femeia română se reintegrează în serviciul ei caritabil în marea familie a omnișorilor și a cetățenilor din trecutul patriei, care cu sufletele lor au vindecat răzăr morale ale națiunii, oricâteori o născă din afară se abătea asupra țării.

COMEMORABI LUGOJENE. Orașul, care la un pas de Timișoara, ține desigur steagul tradițional și glorios al patriotismului eficient, și-l ține acum din nou spre glorificarea marilor și nemuritorii români naționaliști. E vorba de Lugoj, care a comemorat deunăzi pe Coriolan Brebeanu și pe Ion Popovici-Bănășeanul. Lugoj are orgoliul îndreptățit de a se mândri cu aceste uriașe figuri ale patriotismului românesc de odinioară și de totdeauna. În cei doi comemorați aparțin întregului nostru popor și, în primul rând, Timișoara va trebui să extindă în proporții și în sens această comemorare lugojană, recitându-o spre glorificarea patriotismului militant. Nu este această strălucire în cultura neamului nostru unde românii trăiesc cultural, în țară, comemorarea trebuie să se realizeze ca o închinăciune făcută cu respect și cu respectul spiritului creator al neamului românesc. Scriitorii bănățeni au această chemare și această datorie.

AJUTORAREA FAMILIILOR. E vorba de ajutorarea familiilor celor comunați și mobilizați, și de familiile românilor lipsite și nevoiașe. Ieri ziarul nostru a avut un lung reportaj despre opera Mușoiu Timișoara care are de ajutorat opt familii. Opt mij de familie fac un mic ajutor — vasăzică să știi că în Timișoara sunt atâți nevoiași înseamnă să pui o problemă nu numai de milostenie cetățenească, trebuie să se reverse asupra lor, ci o problemă socială ce trebuie rezolvată radical și energic și așa cum cere demnitatea românească. Timișoara este prea bogată pentru a suporta rușinea și învinuirea, că are atâți nevoiași. Timișoara este bogată și trebuie să aibă cinstea de a nu număra nevoiași pe teritoriul său. Trebuie, în urmărire, să se creeze fondul imens pentru soluționarea acestei probleme. Trebuie să se creeze un impozit cetățenesc — înțelegându-se că chemăm la contribuție pe marii bogătași, cari încasează anual milioane fără să aibă nevoie de atâta bănet în timpul acestui război, care impune un redevansă moderată și de o modernitate înaintată. Vom mai reveni asupra acestei probleme.

Tineretul sportiv român din Timișoara se solidarizează cu acțiunea Societății Sportive Progresul

Funcționarii dela Muncă în mișcarea sportivă

Zilele trecute a avut loc ședința festivă a Consiliului consultativ al Societății Sportive a tinerilor meseriași, comercianți și muncitori români din Timișoara.

Ședința proiectivă a fi o consfătuire pur colegială, a luat proporții, întrucât văd vaza personalităților prezente, cât și punctele din ordinea de zi au întrecut cu mult preocupările unui club sportiv, și au devenit mari probleme de interes național, întrucât au arborat una dintre cele mai importante probleme actuale: regenerarea fizică a tineretului românesc.

La ședință au luat parte în afară de comitetul de conducere al S. S. Progresul, în frunte cu D. Dr. Nicolae Ogrin, D. General C. Deliceanu prefectul județului Timiș-Torontal, președintele Comitetului Districtual, D. Dr. A. Maior inspector regional O. S. R. D. Dr. Simion Hațegan președintele Camerei de Comerț și Industrie, Margan Ioan președintele Camerei de Muncă, Inspector Ștefan Vulpe, Dr. D. Roman, șeful Oficiului funcționar, Vlăduț Emil litograf, Cazac Mihai meseriaș, Munteanu Vasile librar, Popovici Ioan funcționar, Toma Gheorghe meseriaș, Popovici Ilie croitor, Stoică Nicolae tipograf, Surlaș Toma comerciant, Foale Nicolae industriaș, Zorlean Petru meseriaș, Barbeș Pavel mănășar, Bobârnac Vasile boian-

Cuvântul dlui inspector Vulpe

D. inspector Ștefan Vulpe, fondatorul societății a adresat adunării următoarele cuvinte:

În primăvara anului 1933, între zidurile cazarmelor seculare, s'a născut ideea înființării filialei ramurii sportive a societății culturale „Progresul” a călătorilor români, pentru desăvârșirea fizică și „Mens sana in corpore sano.”

Ca unul, care am prăvit orice ideie de înălțare sportivă în camine am îmbrățișat cu toată căldura practicarea sportului între ucenici, văzând în ei buna dispoziție cu care se întorceau la lucru și clanul nedescriis care vibra pentru sport.

Cei mai mulți au înțeles datoria sângelui și au venit intrând în rândurile noastre.

Anii 1933, 34, 35, 36, 37, au fost epoca de aur a grupărei „Progresul”.

În acești ani s'a sudat o solidaritate indisolubilă și gruparea mergea din glorie în glorie.

Despre un adevărat sport românesc a început a se vorbi numai odată cu înființarea grupărei sportive „Progresul”.

Elanul sufletesc a celor tineri români sportivi de atunci, au pus piatră de hotărâre aici în Timișoara, în ce a fost în trecut și ce urmează a se face în viitor. Ei sunt fondatorii, ei sunt în acest oraș creatorii năzuințelor sportive pur românești.

Cu ei a început cimentarea solidarității și mândriei românești, înțelegând rostul sportului și acumularea tuturor forțelor românești spre un singur ideal.

Cine nu-și aduce aminte de primele noastre victorii, cu ce clan sufletesc pleacă sportivii noștri la acesta emulări și cum îmbătați de glorie, se întorceau la camine, unde erau așteptați de camarazii lor fericiți pe culorile glorioase alb-negru.

Progresul a parcurs în scurt timp toate etapele sportive dela district la divizie.

Societatea sportivă „Progresul” și-a câștigat în scurt timp, nu numai simpatia opiniei publice românești din Banat, dar a adus faima sportului românesc și peste graniță, recitând apăsători în Chichinda Mare, Vârșeț, Petrovasela, și Uzvin, sfărâind admirația mândrie și bucurie între frații români din Jugoslavia.

Camera de Muncă și ea la timpul său, în anul 1935, a zidit arena sportivă în plin centru al orașului, învidiată atunci de multe grupări sportive, dând astfel posibilitatea elementului muncitoresc

giu, Stoica Dumitru țesător, Găbunea Nicolae, Vasile Iosif mecanic, Moroică Nicolae croitor, Arsenie Constantin Croitor, Bodocan Vasile meseriaș, Dajdea Octavian directorul Căminului de Ucenici No. 2, Artimescu Vasile administratorul căminului, Mirci Mihai, Josan Emil regisor la Teatrul Național, Dr. Nicolae Gașpar, Dana Gheorghe electrician, Bădăriu Traian secretar la Camera de muncă, Dușu Ilie croitor, Vasile Ioan, Voda I., Popescu Coriolan, Tochera, Gagea, Ciohan, Rașca Petru, Rusu Vasile, Toma Liviu, Alexandrescu Victor, Constantinescu, Miat, Păcurariu Nicolae, Vlăduț Emil, Jurescu Mihai precum și mulți foști elevi ai căminului de ucenici, azi meseriași și comercianți în Timișoara, precum și numeroși funcționari dela Casa Asigurărilor Sociale și Ministerul Muncii.

Ședința este deschisă de D. Dr. Ogrin Nicolae, care saluând selecta adunare arată scopul ședinței, — prin care urmează să se realizeze o mai mare colaborare între factorii productivi din Timișoara românească, în vederea ridicării nivelului fizic al tineretului român de toate categoriile, dând o specială atenție unei acțiuni de solidarizare între diferitele categorii de cetățeni. După o expunere sumară a direcțiilor după care se conduce S. S. Progresul, D. Dr. Ogrin declară ședința deschisă.

românesc, a face sport la ei acasă, a nu mai privi manifestațiile sportive prin crepăturile gardurilor sau de la înălțimea arborilor din jurul arenelor sportive.

Azi, când însuși Conducătorul Țării, Domnul Maresal Antonescu, decretează obligator practicarea sportului a tuturor cetățenilor bărbați până la 40 de ani femei până la 35 de ani și face apel la organizarea forțelor românești în grupări sportive, noi ne găsim înstăriți în forțe și oțeliți în dragostea sportului, și răspundem: Vă urmărim, iar muncitorime române din Timișoara, îi zicem urmașii și grupați-vă în jurul drapelului societății „Progresul”.

D. Cioca face apoi un scurt istoric al activității din ultimul timp al societății, arătând că S. S. Progresul a reușit cu elemente tinere să se instaleze din nou în fruntea clasamentului, să susțină partide frumoase atât cu echipele mari din Timișoara, cât și cu Carmen din București și C. F. R. Turnu Severin. Rezultatele din ultimul an se datorează unei munci plină de râvnă pe care a depus-o comitetul, care a reușit, datorită unei colaborări frățești și mai

Cuvântul dlui general Deliceanu

Domnul General C. Deliceanu, prefect, președintele Comitetului Districtual, care a fost proclamat membru de onoare al societății, a adresat adunării câteva cuvinte cari au avut darul să însuflețească în cel mai mare grad asistența, deoarece au fost cuvintele unui militar cu experiență mare în treburile gospodărești ale județului. Încrederea în izbândă cari a rezultat din fiecare cuvânt al Domnului Prefect, au avut un puternic ecou asupra celor prezenți, între cari cei tineri au putut constata că în preocuparea lor sănătoasă au tot sprijinul moral și material al conducătorilor vieții publice.

Nu ne descurajează vitregia vremurilor a câțiva ani, a spus între altele D. General Deliceanu, căci prin optimism și muncă poporul nostru a făcut salțuri formidabile, cari au apărut în fața stăpânătății ca un miracol. Sportul românesc, care este azi încă un copil în fașe, ne produce viațimea viitorului, care ne asigură un loc de frunte în Europa și în acest domeniu. Lecțiile istoriei, de multe ori dărnice, ne îndreptățesc să credem în reacțiunea care ne produce toate satisfacțiile, mai ales că toți suntem născuți de vatra de a munci pentru binele poporului și al Patriei, în toate

ales spiritului de sacrificiu al D. Dr. Ogrin să învingă greutatea mari ale vramurii de azi.

UN GEST NOBIL AL D. DR. HAȚEGAN

La apelul și invitația S. S. Progresul a răspuns și D. Dr. Simion Hațegan, președintele Camerei de comerț și industrie. Domnia Sa a ținut să releve activitatea acestei societăți prin cuvinte adânc simțite, izvorâte dintr'un suflet, care de decenii militază pentru preponderența elementului românesc, urmând linia de conduită a unui familii cu merite mari în lupta pentru ridicarea românilor de toate categoriile.

Sunt încântat — a spus D. Dr. Hațegan între altele — că aici se urmărește solidarizarea românească prin sport pentru realizarea idealului românesc, pe care îl urmărim cu toții și în primul rând D. Maresal Antonescu.

Ca om al realităților — și pentru a exprima și mai mult sinceritatea celor spuse, D. Dr. Hațegan a făcut la fața locului o importantă donație S. S. Progresului lucru prin care activitatea de primăvară este pusă la adăpost.

În calitate de inspector regional O. S. R. D. Dr. Maior își exprimă satisfacția de a putea vedea în plină activitate o societate sportivă românească și își exprimă convingerea că activitatea prin care S. S. Progresul și-a câștigat atâtea simpatii va continua nu numai la fotbal și în alie ramuri sportive.

UN CUVANT DE CALDA PRIETENIE

A urmat apoi cuvântul D-lui Vasca inspector general al Muncii, care în cuvinte emoționante a arătat lupta similară pe care au depus-o românii de bine la Oradea-Mare, precum și efectele incomensurabile pe care le poate produce sportul nu numai direct prin ridicarea elementului fizic ci și prin valoarea propagandistică a rezultatelor sportive.

Își exprimă mirarea cum S. S. Progresul a putut ține aprinsă flacăra românismului atâtea vreme, într'un oraș destul de cosmopolit cum este Timișoara, lucru pentru care societatea merită toate laudele.

Ca o dovadă a celor simțite față de S. S. Progresul — a continuat D. inspector Vasca — chiar azi funcționarii dela Casa Asigurărilor Sociale și toți cei ce aparțin de Ministerul Muncii, au hotărât ca să practice educația fizică și sporturile în cadrele acestei societăți, la care se vor înscrie ca membri dovădindu-și încă odată marea solidaritatea românească în vederea unor realizări frumose și utile.

compartimentele atât la orașe, cât și la țară, unde rezidă familia națiunii, țărânul, fărâșorul de glorie românești.

Cred — a încheiat D. General Deliceanu — că numele de „Progresul” nu este numai o emblemă, ci un simbol care trebuie să devină din zi ce trece o cămăi mai puternică realitate.

Cuvintele Domnului General C. Deliceanu au fost încheiate prin tradiționalul Trăiască Regele și Trăiască Conducătorul Statului, cuvinte cari s'au pierdut în uralele entuziaste ale asistenței.

ÎNCHIDEREA ȘEDINȚEI

În acesta atmosferă de puternice vibrații sufletești D. Dr. Nicolae Ogrin președintele grupărei Progresul, văd, emoționat de cuvintele calde de îmbărbătare rostite la adresa clubului pe care-l conduce, exprimă mulțumirea, atât ale sportivilor activi, cât și ale comitetului, care a putut vedea în aceasta ședință realizarea unui vechiu deziderat, o puternică legătură între conducători și conducători.

Promite d.n parte S. S. Progresul o muncă asiduă, o luptă cotidiană în vederea activității sportive și patriotice, ca astfel să se aducă o nouă contribuție pentru ridicarea Neamului.

ZILNIC DE TOATE SI PENTRU TOTI

— **IN ATENȚIA CETITORILOR NOȘTRI.** Cel care dorește să se intereseze de anunțurile apărute la mica publicitate a ziarului nostru, sau de orice alte chestiuni în legătură cu administrația, să cheme numai numărul de telefon 50-62. Celelalte numere de telefon al ziarului nostru nu pot da lămuriri de asemenea natură.

— **ADMINISTRATIVE.** Căutăm încasator-achizitor în satele și centrele din județul Timiș-Torontal. Adresați-vă la administrația ziarului.

— **COMISIA PENTRU ECHIVALAREA STUDIILOR TEHNICE DIN STRĂINĂȚE.** Se numesc membrii în Comisiunea pentru echivalarea actelor de studii tehnice din străinătate, pe anul 1944, următorii domni profesori ingineri: Prof. ing. Constantin Teodorescu, rectorul Școlii politehnice din București ca președinte; prof. ing. Plautius Andronescu, rectorul Școlii politehnice din Timișoara camembru; prof. ing. Constantin D. Bușilă, profesor la Școala politehnică din București, ca membru; prof. ing. Negoiaș Dănilă, profesor la Școala politehnică din București, ca membru; prof. ing. Teodor Fieșnescu, prof. la Șc. politehnică din București ca membru; prof. ing. Alexandru Nicolau, profesor la Școala politehnică din Timișoara, ca membru; prof. ing. Stînghe Bujor, directorul Școlii de subingineri din București, ca membru.

— **PRELUNGIREA VALABILITĂȚII SCUTIRILOR DE MUNCĂ OBLIGATORIE ELIBERATE EVREILOR.** Se aduce la cunoștință generală că valabilitatea dovezilor de autorizare exercitării profesiei și de scutire de muncă obligatorie, eliberate în cursul anului 1943, se prelungește în continuare până la 29 Februarie a. c. Această prelungire se referă numai la dovezile din provincie; cele din Capitală pierzându-și definitiv valabilitatea pe ziua de 15 Februarie a. c.

— **INSTITUȚIUNILE SUNT OBLIGATE SĂ-ȘI RIDICE AUTORIZAȚIILE DE ULEI.** Se aduce din nou la cunoștință instituțiilor de orice fel, că în termen de 24 ore — sunt obligați a ridica autorizațiile de ulei dela serviciul aprovizionării municipiului, deoarece cisterna în care a sosit uleiul trebuie descărcată. Instituțiile care nu vor ține seamă de comunicatele primăriei, vor fi raportate Ministerului Economiei Naționale și șterse depe tabloul de aprovizionare.

— **TALPĂ PENTRU FUNCȚIONARI PUBLICI.** La economatul județean pentru aprovizionarea funcționarilor publici (Vechiul palat al Prefecturii) a început distribuția unei noi tranșe de talpă pentru funcționari activi. Pentru eliberarea bonurilor toate autoritățile din Timișoara vor întocmi tablouri de propuneri la aceiași cotă ca în luna Decembrie.

— **MODIFICAREA LEGII CASEI OȘTIRII.** Dispozițiile legii pentru autorizarea Casei Oștirii, se modifică în sensul că această Casă va putea contracta împrumuturi potecare și să facă operațiuni de import.

— **ULTIMUL TERMEN PENTRU INAUNȚAREA DECLARAȚIUNILOR LA COMANDAMENTUL SUBZONEI A. P.** Asociațiunea proprietarilor de case din Timișoara aduce la cunoștință tuturor proprietarilor de case că, Comandamentul Subzonei Apărării Pasive din Palatul nou al Prefecturii, etaj III, ușa 302, a mai dat un termen pentru înaintarea declarațiilor de deținere materialului necesar pentru locuințe, precum și planul de organizare, despre echipele împărțite pentru A. P. Termenul acesta este până la 19 Februarie a. c. Imprimățile se pot primi la Asociația proprietarilor de case (I. Str. Palanca Nr. 1, între 8—1), începând cu săptămâna viitoare se va începe cu controlul în case, iar care acei cari au omis înaintarea declarațiilor vor suferi pedepse simțitoare.

— **MONITORUL OFICIAL PUBLICĂ TABLOUL PROFESORILOR PUȘI ÎN RETRAGERE.** În Monitorul Oficial de azi s-a publicat un tablou cu numele acelor profesori, care au fost puși în retragere provizorie pentru a-și aranja drepturile la pen-

— **COMISIUNE PENTRU ELIBERAREA PERMISELOR PE CFR ALE ZIARIȘTILOR.** Monitorul Oficial din 11 Februarie, publică decizia Ministerului Propagandei Naționale prin care se instituie o comisiune care se va ocupa cu eliberarea permiselor de liberă circulație pe CFR, ale ziariștilor. Președintele Comisiunii este d. Consilier Ministerial Mircea Grigorescu.

— **UN DISPENSAR MODEL.** Din inițiativa dlui dr. Mihail Munteanu, la Giroc funcționează un dispensar medical într'un mod impecabil. În fiecare săptămână sunt examinați copiii până la 5 ani. Se mai fac și vizite prenatale.

— **A FOST NUMIT UN ȘEF AL SERVICIULUI DE CONTROL JANDARMI ȘI POMPIERI MILITARI.** D. Fundescu Mihail a fost numit șef al serviciului de control special jandarmi și pompieri militari.

— **ADUNAREA GENERALĂ A ASOCIAȚIEI PROFESORILOR SECUNDARI, SECȚIA TIMIȘOARA.** Asociația profesorilor secundari, secția Timișoara, își va ține adunarea generală Vineri, 18 Februarie 1944, orele 5 p. m. în sala liceului comercial din Timișoara, având următoarea ordine de zi: darea de seamă asupra activității pe anul școlar 1943—1944 și pe întreaga durată a mandatului actualului comitet, verificarea gestiunii, alegerea noului comitet, etc. Vinerea următoare, 25 Febr. a. c. adunarea se va ține cu orice număr de membrii.

— **INAUGURAREA CURSURILOR CONDUCĂTORILOR DE OBȘTI AGRICOLE.** București, 17. S. P. P. transmite: Marți s'a inaugurat la Călugăreni-Vlașca, cursurile de conducători de obști agricole pentru întreaga țară.

Măsuri pentru apărarea pasivă

Comandamentul Zonei A. P., face cunoscut următoarele:

Repetăm din nou dispozițiile prevăzute în art. 26 și alin. 4 art. 32 din Instrucțiunile pentru Organizarea Apărării Pasive în locuințe prin care se fixează pentru clădirile mari un număr de 4—5 saci cu nisip pentru fiecare etaj și cel puțin 3 extintoare în podul imobilului — iar pentru casele mici un extintor.

Atragem atențiunea că organele de control ale acestui Comandament au

— **CUM POT RIDICA UNII REPARAȚII ROMANI DIN GERMANIA SUMELE DEPUSE CU OCAZIA REFUGIULUI.** Se aduce la cunoștință repatriatilor români din Germania sosiți în țară în lunile Ianuarie—Februarie 1943, că pentru a-și primi sumele depuse cu ocazia refugiului, urmează a înainta recomandat pe adresa Subsecretariatului de Stat al României, Direcția Lichidărilor în București B-dul Domniței 49, adeverințele ce posedă, arătând și domiciliul actual precum și acela la care eventual se vor muta. Repatriatii vor primi sumele la domiciliu prin CEC fără a mai fi nevoie a se prezenta personal sau prin procuratori la București.

— **CONFERINȚA LA LECTORATUL GERMAN.** Vineri, 18 Februarie ora 16.30 va avea loc la Lectoratul German din Timișoara (Bul. Regele Mihai 8) o conferință literară-muzicală, cu tema „Ring der Niebelungen”. Oaspeții sunt bine văzuți.

— **ȘI PRIMĂRIA A INTERVENIT PENTRU CAUCIUCURILE AUTOBUSULUI ÎNTRE VII.** Primăria Municipiului Timișoara a intervenit și ea, prin Ministerul Afacerilor Interne, pentru ca forurile competente să acorde cât mai urgent cauciucurile necesare repunerii în circulație a autobuzului Cețate—Între VII.

— **REPARAREA CĂII ARADULUI.** O echipă a Serviciului Tehnic lucrează de prezent la Calea Aradului așternând pietriș.

— **REORGANIZAREA SECȚIILOR M. L. DIN TIMIȘOARA.** D. inspector M. L. Valeriu Popa din Timișoara a plecat în ziua de 17 Februarie a. c. la București pentru reorganizarea secțiilor M. L. din Timișoara.

constată că majoritatea locuitorilor nu s'au conformat încă, cu toate că aceste dispozițiuni au fost publicate în repetate rânduri în toate ziarele locale.

Exam ca ultim termen pentru completarea lipsurilor data de 15 Martie 1944.

Acți care cu ocaziunea controlului ce se va face după această dată nu s'au conformat, vor suferi rigoriile Legii care la art. 34 alin. 2 prevăd pedapsă cu închisoare corecțională dela 6 luni la 2 ani și amendă dela 5000 la 50.000 lei.

FAPTE DIVERSE

Condamnați pentru furt și tănuire

Judecătoria II-a Urbană a condamnat pe Vasile Pavel, domiciliat în str. Gh. Barițiu, fără nici o profesiune, la 4 luni închisoare corecțională și 4000 lei amendă și pe Petru Zariel la 4000 lei amendă, primul pentru furt comis în dauna lui Gheorghe Racolțea și al doilea pentru tănuire.

Faptele s'au petrecut astfel: În seara zilei de 15 Februarie 1943, cei doi de mai sus, l-au întâlnit pe ultimul într'o cărușă, în completă stare de ebrietate. Profitând de acest fapt, Vasile Pavel și Petru Zariel l-au luat din buzunar suma de 10.000 lei, scoțându-i și pantofi din picioare.

Împotriva acestei sentințe condamnații au făcut apel, care, venind spre judecare, zilele trecute, secția IV-a a tribunalului l-a admis în parte, transformând condamnarea la închisoare a lui Vasile Pavel în 6000 lei amendă, întrucât banii pe care acesta îi furase lui Racolțea au fost restituiți. Pedapsa corecțională s'au, de 4000 lei amendă, a rămas definitivă.

Suspendare de pedeapsă

Femea Milelei Jifcu, din comuna Constanța Mare, a fost condamnată la trei luni închisoare corecțională pentru delictul de nesupunere la legea reabilităților.

Împotriva acestei sentințe, Milela Jifcu a făcut apel. Cauza venind spre judecare, în fata secției a IV-a a Tribunalului Timiș-

Torontal, completul aplicând articolul 65, i-a suspendat pedeapsa.

Condamnat pentru ultraj la bunele moravuri

Locuitorul Matei Ștefan, domiciliat în Reșița, str. gen. Dragalina 25, a fost condamnat la 15 zile închisoare corecțională și 2000 lei amendă pentru delictul de ultraj la bunele moravuri.

Astfel, pe când Matei Ștefan se afla în stare de ebrietate în restaurantul de clasă III-a al gării Domnița Elena, a comis gesturi care ofensau morala publică.

Anelul făcut de înculpă împotriva sentinței de condamnare, a fost judecat de secția IV-a a tribunalului care l-a respins ca nefondat.

Anel respins

Tolan Maria, refugiată, se afla deținută în benitenciarul Timișoara, unde avea de încheiat o condamnare de trei luni închisoare pentru delictul de furt săvârșit în dauna lui Ștefan Berceanu din Timișoara.

Executându-și pedeapsa, condamnată Tolan Maria a făcut apel împotriva sentinței de condamnare. Secția a IV-a a tribunalului judecând anelul l-a respins ca nefondat.

Completul care a judecat toate aceste cauze a fost compus din dlui: Mihail Căstăruș, președinte, Ion Rusăln, asesor, Georșescu Vâlcea, procuror, Ion Plotog, grefier

— **CARAVANA CINEMATOGRAFICĂ ÎN JUDEȚ.** Caravana cinematografică M. L. a dat la Timișoara un singur spectacol în ziua de 16 Februarie a. c. De azi 17 l. c. caravana a plecat din nou printre comunele din județ.

— **CONFĂTUREA PREȘEDINȚILOR DE SECȚII JUDEȚENE A ÎNVĂȚĂTORILOR.** Moise Marinescu președintele „Asociației generale a învățătorilor din România” și d. Mircea Ispir secretarul general al Asociației și președintele Grupării învățătorilor scriitori din România, au sosit la Timișoara în vederea consfățuirii care a avut loc la Casa Învățătorilor din localitate. La această consfățuire au fost convocați toți președinții de secții județene. Ședința a fost prezidată de d. Moise Marinescu.

— **TARG-EXPOZIȚIE DE TAURI.** În ziua de 5 Martie crt, va avea loc în comuna Grabați din județul Timiș-Torontal o expoziție-targ la care crescătorii din comună vor expune vite de rasa Simenthal.

— **NUMIRE LA SINDICATUL VITICOL.** Dl. Iuliu Khvaliboch, fost notar în comuna Bacova fiind la pensie a fost numit în postul de vicepreședinte al Sindicatului Viticol din Timișoara.

— **ȘEZĂTOARE M. L. LA PALATUL CULTURAL.** Secția M. L. a fabricii de săpăpi „Florida” va face în Palatul Cultural din Timișoara, o șezătoare în ziua de 27 Februarie crt. Corul fabricii va fi dirijat de d. Dr. Augustin Bena.

— **EXPOZIȚIA DE DESEN A ȘCOALILOR SECUNDARE DIN ȚARA.** Ministerul culturii naționale ține ca expoziția de desene a școlilor secundare din țară să se deschidă în Mai 1944, să aibă un caracter general. Pentru aceasta se va ține o evidență a școlilor participante. Lucrările în număr de 20—30 planșe de fiecare școală (de dimensiuni aproximative de 0,25x0,32, 0,30x0,40, desenele mari pot fi mai mari) se vor trimite până la 31 Martie, neputând pe pasaporturi. Ele vor purta jos în partea dreaptă semnătura elevului, clasa, școala și orașul, iar în spatele planșei numele profesorului. Profesorii de specialitate vor îngriji ca lucrările trimise să fie absolut originale, iar trimiterea lor la oficiul educației tineretului, să se facă numai în mapă de carton.

— **UN AJUTOR DE 10 LEI ZILNIC PENTRU MUNCITORII DELA FABRICA DE SPIRIT DIN TIMIȘOARA.** Delegația Camerei de Muncă Timișoara, compusă din dl. Margan, președinte și dl. Blidariu secretar, vizitând „Fabrica de Spirit” din Timișoara, cu această ocazie a încunostiintat că va contribui și Camera de Muncă cu 10 lei zilnic pentru cantina muncitorească. Astfel cota mărindu-se, hrana muncitorilor în mare parte necalificați se va îmbunătăți. Pentru masă mai contribuie și fabrica și muncitorii. Cota este deci de: 16 lei muncitorul + 6,50 lei fabrica + 10 lei Camera de Muncă.

— **PROBLEMA VANZĂRII PĂINEI NEGRE.** D. primar Dr. I. Dobosan a luat personal în studiu problema vânzării pâinei negre. Se știe că, pentru a încuraja consumul pâinei albe, pâinea populară nu se poate vinde decât în brutării, băcăniile și bodegile trebuind să vândă exclusiv pâine albă. În urma constatărilor făcute se vor lua măsurile necesare de împerejurări.

— **REDUCERE PE C. F. R. PENTRU CÂNTĂREȘII BISERICEȘTI.** Direcția generală C. F. R. a aprobat o reducere de 50 la sută pentru căntăreșii pe calea ferată a elevilor școlilor de cântăreși bisericesti de pe lângă eparhiile ortodoxe plățite din bugetul statului.

— **„MIREASA VÂNDUTĂ” ÎN MATINEU LA OPERA.** Sămbătă 19 Februarie Opera Română din Cluj-Timișoara reprezintă în matineu opera lui Smetana „Mireasa vândută”. În distribuția dra Lya Hubic, dra Olimpia Vanou, dra Rița Stanciu, d. I. Dinculescu, d. Busuțiu, d. Znamiroșchi, d. Tudoran, d. Ujicu, etc.

ARADUL CULTURAL

Aradul reper al românismului la granița de Vest

Cel mai îndepărtat reper al românismului de inimă țării este fără îndoială orașul Arad, care se află la granița de vest și știe ca o stâncă dintre cele mai puternice la postul său de veghe asupra destinelor românești. S-au împlinit zece ani dela moartea a două dintre cei mai iluștri cetățeni ai urbei noastre, Vasile Goldiș și Cicio Pop, factori egali în miscarea politică a românilor din aceste părți, ca mai apoi la scurt timp să ne nărasească și cel de-al treilea mare naționalist, care a fost dr. I. Ioan Suciu, un triumvirat solid și mândru pentru istoria neamului românesc. Aradul i-a dat el în chemat la luptă și tot el le-a înscris trecutul său și cu mândria lui, toate izvoarele pentru lupta ce au dus-o pentru desăvârșirea românilor din Transilvania și Banat.

Cei trei mari eroi ai patriotismului, ai luptelor naționaliste de pe vremuri, dar și inițiatorii înfăptuirii visurilor seculare, zac acum liniștiți în cimitirul „Eternitatea” din localitate, că și-au făcut datoria și că pilda lor va fi întotdeauna urmată de orice Român, care merge pe traseul arătat de ei, de neînțeleptii români de pe vremuri, de români înzestrați, care n-au ezitat nimic pentru trecerea la bună izbândă a luptei lor nerăzămătoare pentru Dreptatea românească, care este numai una singură și care în munda oricărui neajunsului și siluirii, va trebui să se înfăptuiască, întreagă, căci doar pentru ea luptă brava noastră armată în răsărit, ca să întărească și mai mult, dar de data aceasta definitiv, tot ce ne aparține de drept și ce nu ni se va putea lua niciodată, chiar dacă sunt asăzi prășite linii convenționale care despart frații de frați. Acest oras nu doar ne. Dar nici nu face spumot în jurul acțiunilor sale. Aci se munceste cu prăgere de inimă din partea cărturarilor din localitate, cu multă râvnă și cu abnegațiune înfinită. Se munceste în toate direcțiunile, chiar dacă această muncă nu se face cu surle și cu trompete, pentru a ține pe cei ce încă nu înțeleg nimic din sfertările oamenilor de bine dela noi.

Aradul, — este drept, — a fost cam neglijat în ultimii ani, mai bine zis pe timpul pridelor politice, negându-i-se suvenita atențiune, pe care ar fi meritat-o și nici sprijinul material de care ar fi avut nevoie întru mărirea razei sale de acțiune românească, în toate domeniile și ramurile care interesează în mod direct populația de aci. Dar, în ciuda acestei miopii a politicienilor de ieri, orașul nostru a făcut frumoase progrese și el poate fi considerat ca unul din cele mai frumoase din provincie, chiar dacă în centrul său n'au fost ridicate palate, ori instituțiuni, care să-i dovedească o și mai puternică afirmare românească și caracterul său pur privit din punct de vedere al majorității populației din partea locului. Și, această populație nu pierde niciun prilej spre a-și dovedi existența ei, aci la această graniță. Ea este conștientă și ea munceste sălăugi de îndrumătorii ei în toate direcțiunile. Tărani harnici, ca albinele, seotcesc pământul din zorii zilei și până seara, cărturarii stau la posturile lor și muncesc din greu, iar cea mai mare parte dintre funcționarii de stat își fac datoria cu tragere de inimă și cu multă abnegațiune pentru a fi cât mai de folos Patriei și Neamului. Școlile sunt în plină acțiune, preoțimea este la datorie, iar instituțiunile administrative îndeplinesc o misiune dintre cele mai grele, dar în același timp și dintre cele mai folositoare marciului mecanism al administrăției generale a țării. Teatrele sunt mereu pline cu publicul iubitor de manifestări artistice, dintre cele mai alese. Turneele din capitală sunt foarte cău-

late, iar spectacolele de operă date de către ansamblul Operei Române din Cluj la Timișoara, au fost deosebite manifestări artistice de o calitate înaltă și mul gustate de publicul meloman din localitate.

Recent, ansamblul Operei dela Timișoara a dat în localitate, în organizarea serviciului cultural al primăriei muni, cipiului Arad cinci spectacole și alume, Trubadurul, Traviata, Aida, Rigoletto și Liliacul, spectacole care s'au bucurat de săli arhipline și de elemente dintre cele mai bune ale instituțiunei timișorene, care s'au întrecut pe sine în frumoasele spectacole pe care le-au dat aci.

Aci este cazul să amintim numele distinselor cântărețe ale Operei, care sunt: dna Stella Simonetti, dna Lya Pop, dna Anca, dna dr. Munteanu, doamna Vanca, dna Any Duceu, și a dnr. Traian Nicolau, Simionescu, Ursulescu Tudoran, Avrigeanu, Basuice, Mazilu, Iuroșchi, precum și dirijorii orchestrei dnr. Pavel Anca, Popa, care s'au distins prin felul cum au înțeles să conducă întreg ansamblul operei în acest turneu.

Dar nu mai puțin frecvențate sunt și diferențele conferințe organizate în mare măsură de către Asociația Culturală „Astra” filia Arad, care la rândul ei a organizat și un ciclu de conferințe în care distinșii cărturari arădani s'au prezentat cu lucrări extrem de interesante trăind în special realizările românești de aci; în ultimii 25 de ani. Acest ciclu de conferințe este în curs și se ține în fiecare Joi în sala de expoziții a Palatului Cultural, unde conferențiarul localnie, prezintă audiențelor tot ce s'a făcut în acest răstimp, luându-și subiectele din toate domeniile eguale.

Întă am arătat aci în câteva rânduri felul cum se munceste la Arad, la care muncă culturală mai trebuie adăugată și aceea care se face în cadrul organizației Muncă și Lumină ale cărei secții au prezentat și până acum programe artistice dintre cele mai gustate, de către publicul din localitate și care în majoritatea lor s'au dat la teatrul comunal,

care s'a dovedit, de fiecare caz, a fi neîncăpător față de cererea mereu crescândă a populației locale. Dar tot Astra filiala locală a mai organizat și un concurs de ceruri și dansuri românești, foarte reușit după cum și fanfara regimentului de infanterie din garnizoană a dat câteva concerte minunate de-a dreptul de calitate superioară. Apoi societățile culturale, cele sportive și organizațiunile particulare s'au manifestat și ele în aceeași bună măsură și au depus aporțul lor în serviciul culturalizării maselor, mai ales prin suburbii unde au obținut succese desăvârșite. Nu mai puțin adevărat este, că la această frumoasă manifestare culturală a arădanilor au mai luat parte și organizațiunile E.E. și P.P. care la rândul lor s'au distins și e cu programele prezentate și care au fost bine alese, dar mai ales bine executate, meriț ce se revărsă asupra conducătorilor acestor două frumoase organizațiuni ale tinerețului.

Școlile secundare de fete și băieți din orașul nostru s'au încadrat în programul general al organizatorilor și au contribuit cu mare și frumos succes prin producțiunile lor, corale, de dansuri românești, prin piesele jucate și prin recităriile ce le-au făcut în mod deosebit. Un cuvânt de laudă, dar totodată și de încurajare, meriță fără nicio exagerare și Conservatorul de muzică și arte dramatice din localitate, care până aci a prezentat două piese foarte bine jucate și mult apreciate de către publicul arădan. Tineri și tinere talentate și-au arătat cu acest prilej, incontestabilul lor talent, remarcat de altfel de întreaga opinie publică locală. Apoi școlile primare și-au făcut și ele datoria, așa numai cum corpul învățătoresc primar știe să se manifeste în asemenea cazuri. Am arătat aci sumar câteva dintre manifestările cele mai de seamă din orașul nostru din care se poate constata că aci s'a muncit și se munceste, și că viața culturală dela noi este foarte vie și chiar foarte activă.

I. D. Dabiciu

O frumoasă șezătoare ardelenescă la Arad

Duminecă seara, cu prilejul împlinirii a 153 ani dela sinuciderea lui Crișan în închisorile din Alba Iulia, la teatrul comunal din localitate a fost organizată o frumoasă șezătoare ardelenescă. Programul șezătorii a fost compus din cântece-recitări, conferințe și dansuri.

Programul a început prin conferința d-ului Octavian Măteu, redactorul pentru Banat al ziarului Universul. D-sa a vorbit despre revoluția lui Horea Cloșca și Crișan, arătând cauzele acestei revoluții, desfășurarea ei, scopul și rezultatele atinse, după ce cei trei conducători ai ei și-au sacrificat viața pentru ca iobagii ardeleni să aibă o viață mai bună.

În restul programului și-au dat concursul: d. Tatiana Vălan dela Conservatorul de Muzică din Timișoara, poezii arădani Petre Pascu și Al. Negură, baritonul Dinculescu dela Opera Română din Cluj-Timișoara, Iosif Vanciu dela Teatrul Național din Cluj-Timișoara, Ioan Fărăianu — cu snoave — dela același teatru.

În partea a doua a programului, d. Const. Ștefănescu, a făcut un reportaj vorbit despre anumite situații și momente dintre noi și națiunea vecină dela apus, care deține pe nedrept, în stăpâ-

nira ei, aproape un milion jumătate de români. D-na Florica Ciura-Ștefănescu și d. Nae Dimitriu dela Teatrul Național din Cluj-Timișoara, au recitat poezii din opera d-nei Florica Ciura-Ștefănescu. D. Miron Neagu, cunoscutul editor dela Sigășoara, cântat, în entuziasm general, mai multe doine ardelenesti. D. I. Fărăianu a mai spus câteva snoave, iar baritonul Dinculescu a cântat o compoziție de Montia, care se afla în sală. Ultimul punct al programului l-au constituit dansurile ardelenesti — mai bine zis din regiunea Sibiului — executate d. d. Miron Neagu și d-șoarele Paraschiva Dușe și Anuța Restanță. Dansuri strict populare, păstrând în ele sălbăticia ce-o împrumută apropierea muntilor, ele au impresionat adânc numerosul public care a participat la șezătoare.

După terminarea șezătorii, a avut loc o masă comună, la care au participat: D-na Florica Ciura-Ștefănescu, dna Ionescu, d. Spănu, d. Paraschiva Dușe, d. Anuța Restanță, apoi dnr. Dr. Ion Pescariu, dr. I. V. Boicga, dr. Miron Bistariu, ing. Aug. Filip, Mosora, Vasile Mircea, dr. F. Zăciu, I. Pavlovici, Miron Neagu, Oct. Măteu, Iosif Vanciu, Nae Dimitriu, C. Daminescu, I. Fărăianu, Const. Ștefănescu, etc.

Concert de vioră la Arad

In seara zilei de 19 Februarie crt., d. profesor Ionel Geanta acompaniat la pian de către d. Miron Soarec, va da în localitate un mare concert de vioră, care se va ține în sala mare a Palatului Cultural. În program figurează compozitori ca Leclair, Boccherini, Schubert, Tartini, Joaquin N., Wienawsky, Gardini, Paganini, etc. Față de acest eveniment artistic în cercurile melomane din localitate se arată un interes deosebit. Să sperăm că tânărul violonist va avea același mare succes și în orașul nostru, succes pe care l-a obținut pretutindeni pe unde a mai concertat până în prezent.

Parastas pentru Vasile Goldiș

Împlinindu-se 10 ani dela moartea marelui bărbat de stat Vasile Goldiș, dna Elena Goldiș, văduva ilustrului dispărut, a ridicat Sâmbătă un parastas la mormântul din cimitirul „Eternitatea” a marelui arădan, Parastasul care a avut un caracter strict intim, a fost oficiat în prezența membrilor familiei de părințele Tudor Demian.

Camera Agricolă a județului Arad

AVIZ

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 20 Februarie a. c. orele 11 a. m. va avea loc la sediul Camerei Agricole din Arad, strada Gh. Pop Nr. 4, decernarea premiilor acordate agricultorilor din județ, care au luat parte la concursurile agricole organizate de această Cameră în anul 1943.

Fostul secretar al Camerei de Comerț din Arad expus în lanțuri în holl-ul Camerei

Cazul fostului prim secretar al Camerei de Comerț din localitate, Ioan Muică, este cunoscut. Numitul, în anul trecut a lăsat mită dela un evreu din Beliu, care l-a denunțat, iar parchetul a constatat faptele și l-a trimis în fața Curții Criminale, care l-a condamnat la 10 ani muncă silnică pentru crima de luare de mită. Afacerea aceasta are acum un epilog foarte interesant și senzațional pentru orașul nostru. Anume, organele polițienești au dat următorul comunicat:

„Conform ordinului Prezidenției Consiliului de Miniștri prin Direcțiunea Generală a Poliției, s'a dat ordin Chesturei Poliției Arad ca Ioan Muică, fostul prim secretar al Camerei de Comerț din localitate, care a fost condamnat de către Curtea de Apel la 10 ani muncă silnică pentru crima de luare de mită, începând dela 12 Februarie 1944 să fie expus în holl-ul Camerei de Comerț, încâtușat, timp de cinci zile. Biroul judiciar încâtușat Sâmbătă la amiază ordinul și fostul prim secretar al Camerei de Comerț a stat timp de cinci zile în holl-ul Camerei de Comerț în cătușe”.

— **CONDAMNAT PENTRU MITĂ.** Gheorghe Văsănean din Nadăș, a fost prins de o patrulă de jandarmi că a tăiat trei cruci de lemne, 17 nucii și două pruni, proprietatea societății forestiere Nadăș. Dus la postul de jandarmi a oferit 1000 lei pentru ca nu i se dresa acte de trimitere în judecată. Jandarmii n'au primit ci i-au încheiat acte pentru dare de mită. Tribunalul l-a condamnat la trei luni închisoare cu suspendare.

S O C I A L - E C O N O M I C

MICA PUBLICITATE

Se cunosc aple în fiecare zi. Anunțuri primite la Administrația ziarului în Str. Mărășești Nr. 1. Telefon Nr. 11-28.

Cereri și oferte de serviciu

Redacția ziarului „DACIA” pentru Arad, caută funcționară cu practică.

Caută vânzător de ziare la redacția Arad Strada Mărășești Nr. 1.

Caută lucrătoare pricepută pentru croi de damă. Se va adresa doamnei Ionescu Arad, Str. V. Stroescu Nr. 5/a.

Caută cameră mobilată cu intrare separată, acces la baie. Adresa la ziar.

Caută bucătărească perfectă la două persoane. Adresa la ziar.

Restaurantul „Dacia” caută bucătărească, ajutor bucătar, doi ucenici de bucătări și doi oameni de serviciu.

Profesoară franceză, germană, italiană-română caută urgent modestă cameră, preda lecții și conversație dispusă să plătească și chiria. Str. Teodor Serb No. 10, între orele 3—5 d. a.

Vânzări - Cumpărări

De vânzare un pian mare engleză placă metal, stare foarte bună. Vizibil 8—12, fiecare zi. Alexandru, etaj II, Reg. Maria 19.

Se vând loc de casă, în cartierul Vilelor. Adresa la Redacția Ziarului „Dacia”, Str. Mărășești Nr. 1. Telefon 11-28.

Se vând loc de casă, în cartierul Grădiște. Adresa la Redacția Ziarului „Dacia”, Str. Mărășești Nr. 1. Telefon 11-28.

Salop combinat de nuc puțin folosit, patru scaune moderne capitulate de vânzare, tuza 9.

Sau în schimbate cu mobilă veche, haine sau costume bărbătești Str. Sarmiseghe.

Motorizor furnizat cu nuc în bună stare de vânzare. Piața Lucei nr. 17, ap. 7.

Diverse

De vânzare covoare smirna veritabil mări-mea 3x4 mtr. Adresa: Agentura Gh. Coman Str. Eminescu 17.

Milocierea locuințelor goale și camerilor mobilate. Agentura „Coman” Strada Eminescu 17, etaj I. Inreg. la Cam. de Com. Ind. sub Nr. Fi. 11334/943.

Agentura Generală de vânzare și cumpărarea imobilelor. COMAN GHEORGHE Arad, Str. M. Eminescu Nr. 17 etaj I. Telefon. 26-97. Inreg. la Cam. de Com. și Industrie sub Nr. Fi. 11334/1943

Casa de vânzare: Casă particulară modernă cu cameră de baie și grădiniță, lângă Str. Căpâlniceanu, 2 milioane — Vilă modernă cu două apartamente, grădiniță și garaj, în centru 6 milioane — Casă mică cu grădiniță 288 m. p. lângă Strada Sava Balu 500 mii lei. — Casă particulară compusă din 2 camere și dependințe cu grădiniță 150 m. p. 1 milion. — Grădiniță cu pomi fructiferi 135 m. p. lângă Mică-Mea-Nouă 150000 lei — Căutam pentru cumpărare pământ arabă! 10—12 jugh. în județul Arad.

Fabrică chimică modernă cu instalațiuni, cazan stabil, clădit cameră cu mașinăriile cele mai moderne local de fabrică, birou, aprovizionată cu culori pentru fabricarea vârcilor articole chimice, din motiv familial urgent de vânzare lei 2.000.000. În cartierul vilelor casă cu 6 camere și cu tot confortul 5.500.000 lei. Casă cu 1x3 camere, tot confortul și 1x1 în centru cu 3.500.000 lei. Mică casă particulară nouă cu 3 camere, cu tot confortul 1.300.000 lei. Casă particulară cu 2 camere și grădiniță mare, casă nouă în Pârnea 1.300.000 lei. Agentură vând lui Albert Haasz, str. I. Petru No. 3. Tel. 22-24. Inreg. Cam. Com. 3037/1942.

Pentru cetitori

Ziarul „DACIA” are zilnic la dispoziția publicului arădan două pagini, având reportajii, articole și informațiuni, ce întresează problemele economice, culturale, sociale, etc., locale și din regiune.

Colaborează dl profesor I. D. DABICIU.

Conducerea administrativă o are dl ION MANDRECI în calitate de inspector administrativ al ziarului.

Sediul ziarului se află în Arad, Strada Mărășești Nr. 1 Telefon: 11-28.

FAPTE DIVERSE

Subofițer de jandarmi rănit de doi dezertori unguri

În noaptea de Vineri spre Sâmbătă, pe când se găsea în serviciu în apropierea graniței din Ungaria, un subofițer jandarm — a cărui nume nu a fost comunicat încă — a fost împușcat în partea ascăptă a pieptului, cu un foc de revolver. Suofiițerul a fost împușcat de trei indivizi pe care numitul îi observase la 4 km. de eguaniță în apropierea comunei Peregul mic și pe care el voise să-i legitimizeze. În urma focurilor de revolver s'a dat alarma, iar doi dintre indivizi au dispărut. Urnăritorii au prins însă pe femeia Alexandrina Jo din Rovine. Din declarațiile ei rezultă că cei doi indivizi dispăruți sunt Bela Torma și Marzin Kovacs din Rovine, care nu de mult au dezertat și au trecut frontiera clandestin în Ungaria. În noaptea amintită, numiții s'au înapoiat în România pentru a cere anumite

sume de bani dela Alexandrina Jo. Subofițerul rănit a fost transportat la Spitalul Militar, unde i s'au dat îngrijirile necesare. Organele competente continuă cercetările în această chestiune.

— RAZIE. În cursul zilei de Duminecă, organele militare au efectuat o mare razie pe teritoriul orașului. Cu acest prilej au fost reținute 135 persoane care nu au avut actele în regulă. Din aceștia, 78 au fost puși în libertate dovedind cu acte identitatea lor. Restul de 57 au fost reținuți pentru cercetări.

— ACHITATE. Ecaterina Petrovici și Elena Mehelean din Radna au fost trimise în judecată sub acuzația că au provocat, femeii Vioara Trif, un avort, de pe urma căruia numita a încetat din viață. Tribunalul, față de probele prezentate în instanță și în urma apărării avocatului dr. Mihai Novanu, le-a achitat.

— PRUNCUCIDERE ? Jandarmii din comuna Seleuș au fost încunostințați că săteanul Gheorghe Brancu din acea comună, a dat unui țigan să-l îngroape copilul mort înainte cu șapte săptămâni. Țiganul a băgat copilul într'un sac și l-a aruncat în Criș. Dosarul cu rezultatul cercetărilor a fost înaintat Parchetului.

— MAGAZINELE N'AU VOIE SĂ INCHIDĂ DECAT ÎN ZILELE DE REPAUS DUMINICAL. Față de faptul că în mai multe rânduri comercianții din localitate și-au închis prăvăliile și magazinele și în zile de sărbători care nu erau prevăzute în orar, Camera de comerț din localitate a făcut cunoscut că prăvăliile și magazinele nu pot fi închise decât în zilele prevăzute în orar. Oricealtă închidere se face numai în urma aprobării prealabile din partea autorităților competente. Această aprobare va trebui solicitată cu cel puțin opt zile înainte de consumarea ei.

— ACHITATĂ. Maria Bumta, din Finiș, jud. Bihor, a fost trimisă în judecata Curții de Apel acuzată că și-a zugrumat copilul în vârstă de trei luni. Arestată, a fost trimisă în judecată. Curtea, în urma audierilor din timpul dezbaterii, a achitat pe numita. Numita a și fost pusă în libertate.

— ALTĂ MAMĂ CRIMINALĂ. Floarea Veder din Chișineu Criș a fost condamnată la un an închisoare corecțională pentru că și-a omorât copilul nou născut, înecându-l într'o vadră cu apă.

— HOȚ CONDMNAT. Pavel Zidov din Nădlac a fost condamnat de judecătoria din Nădlac la trei luni închisoare corecțională și 25.000 lei amendă, pentru un furt săvârșit în dauna Susanei Sicovanetz din aceiași comună. În apel, tribunalul a redus pedeapsa la o lună închisoare și 5000 lei amendă. Recursul făcut la Curte a fost respins ca nefondat.

— SABOTAJ. Ioan Erdödi, morar și Petru Vesa, ambii din comuna Prăjești, au fost trimiși în judecată instanței speciale de sabotaj a tribunalului din Brad, pentru că primul a primit dela Petru Vesa, trei saci cu grâu spre măcinare, desi nu avea bonurile regulamentare. Ioan Erdödi a fost condamnat la o lună internare în lagăr și 3000 lei amendă. Petre Vesa a fost achitat. Recursul făcut la Curte a fost respins.

CALEIDOSCOP

FARMACII DE SERVICIU

18 FEBRUARIE 1944

Lager, Bul. Reg. Maria 25. Tel. 15-10
Berger, Calea Șaguna,

Mumuianu, Calea Aurel Vlaicu 90. Serviciul permanent.

CINEMATOGRAFE

18 FEBRUARIE 1944

CORSO: Mazurca dragostei,

FORUM: Venera oarbă.

URANIA: Raimu în îmbogățitii de azi.

ROYAL: Secretele Mării Roșii.

Spectacole

Sâmbătă 19 Februarie va avea loc CONCERTUL de VIOARĂ dat de profesorul IONEL GEANTA cu concursul la pian a diui MIRON SOARE. Programul se compune din compoziții de: Leclair, Boccherini, Schubert, Tartini, Joa.ui Nin, Wienewski, Gjardini și Paganini (la sireghe). Concertul va avea loc la Palatul Cultural.

„FEMEII... FEMEII... FEMEII” este titlul super-revistei de Nic. Constantinescu, Ion Vasilescu și Mișu Constantinescu, cu care o doua echipă a Teatrului GIOCONDA, a pornit în turneu și care poposește în Arad în ziua de Duminecă 20 Februarie pentru 2 reprezentații.

Bilete la agenția Ilies, telefon: 22-55.

Cinema FORUM

ARAD. — Telefon: 20-10

Repr. la orele 3, 5, 7 și 9 fix.

A Z I ! Un film de ABEL GANCE

Venera Oarbă

cu: Viviane Romance și Georges Flamna
O capodoperă care va rămâne veșnic întâipărită în memoria tuturor.

WAGNER EDMUND

depozit de băuturi cu ridicata

ARAD, Bul. Regele Ferdinand 57.

ULTRAFON

S. I. N. C.

Electro-Radio-Import

Arad, Piața Luther Nr. 1.

LADISLAU HORVATH

laborator de radio

ARAD, Str. V. Goldiș 5.

CORNEA ADAM

PIELARIE

ARAD, Str. Dr. Petru

Cinema ROYAL Arad

Telefon: 19-33

STRADA ALECSANDRI 2

A Z I premieră

Filmul care ne amintește de marele succes „Gunga Din”

Secretele Mării Roșii

în rolul principal cu cel mai mare actor al Franței

H A R E Y B A U R

în filmul care ne transportă în locurile misterioase ale Africii, Secretele Mării Roșii. Nu pierdeți ocazia de a vedea acest film. Reprezentațiile zilnice la orele 3, 5, 7 și 9.

CINEMA CORSO

Telefon: 23-64

Garanția filmului de succes

Azi

MAZURCA DRAGOSTEI CU VITTORIO DE SICA

JURNAL, Repr. la 3, 5, 7, 9 fix

Cinema URANIA

Cinema de primă clasă. Proiecție ireproșabilă. Sala bine încălzită.

Telefon: 12-32

A Z I !

Un film senzațional al Studiourilor franceze

Raimu

în îmbogățitii de azi

cu: Michel Simon și Betty Stockfeld
Repr. la 3, 5, 7 și 9 fix.

ULTIMA ORA

Comandantul armatei americane pe frontul de la Cassino a cerut suspendarea luptelor pe timp de 3 ore In Răsărit gerui, ploie și zapada stânjenesc operațiile

Situația fronturilor

Dela cartierul general al Führerului, înaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

La sud-est de Krivoi Rog, trupele noastre au respins, în lupte grele, numeroase atacuri ale bolșevicilor și au curățit, prin contraatac, mai multe pătrunderi.

La vest de Cerkassy și la est de Șașkoff, pe un teren complect mlăștinos, trupele noastre au înfrânt rezistența crâncenă a inamicului, au respins contraatacurile lui violente și au dus atacul german înainte.

În sectorul nordic al frontului răsăritean, la sud de Staraja Russa, între lacul Ilmen și Peipus cum și la Narva au dat greș mai multe atacuri ale sovieticilor. Mai multe întreprinderi ofensive ale germanilor au fost efectuate cu succes.

În Italia, ziua de ieri a trecut, pe lângă activitate reciprocă de recunoaștere, în general, în liniște. Înaintările locale ale inamicului au fost respinse.

Aviația germană a atacat, în cursul serii de ieri și în cursul nopții trecute, concentrări de vase inamice cum și instalațiunile portuare de la Anzio și Nettuno, cu efect bun. Un distrugător și 4 vase de transport cu o deplasare totală de 19.000 tone, au fost avariate, în mod grav prin lovituri în plin. Mai multe depozite de materiale și carburanți au fost nimicite, iar adăposturile de trupă au fost aruncate în flăcări. În seara zilei de 14 Februarie, avioane de bombardament inamice au atacat, din nou, orașul Roma.

Avioane britanice au atacat, în cursul nopții trecute, din nou, capitala Reichului. Ele au aruncat, sub un cer acoperit de nori, un mare număr de bombe explozive și incendiare asupra mai multor cartiere de locuințe ale Berlinului, care au provocat stricăciuni la clădirile de locuințe, monumente culturale și istorice, biserici și spitale. Populația a suferit pierderi.

Cu toate condițiile de apărare nefavorabile, forțele de apărare aeriene au doborât, după rapoarte incomplete până acum, 48 aparate inamice.

Suedia a protestat la Moscova contra bombardamentului din 12 Februarie

STOCKHOLM, 17 (Rador) — Corespondențul agenției DNB comunică:

Ministerul Afacerilor Străine al Suediei a dat următorul comunicat: Miercuri seara, Legatia Suediei din Moscova a protestat Marti conform instrucțiunilor primite împotriva bombardării întâmplătoare în ziua de 12 Februarie.

Aviația anglo-americană a atacat cetatea Ferna

Milano, 17 (Rador) — Corespondențul agenției DNB transmite: După cum anunță postul de radio Roma, cetatea Ferna a fost atacată Miercuri dimineață din nou de aviația anglo-americană. Aviația inamică a atacat și de astădată trecătorii ce fugau pe străzi și pasagerii din tramvaie și mîralierele, sbucnind la foarte mică depărire de sol.

Cu acest prilej mai multe persoane au fost omorâte și multe altele grav rănite.

Printre ruinele clădirilor izbite de bombe explozive se mai aflau morți.

BERLIN, 17 (Rador) — D. dr. Dietrich, șeful presei Reichului a făcut Miercuri următoarea declarație în fața ziariştilor străini: „Inamicii noștri au răspândit Marti două afirmații: 1) Că germanii ar fi cerut în două rânduri în cursul ultimelor trei săptămâni pe frontul de la Cassino o suspendare a ostilităților pe timp de trei ore, spre a-și putea elege morții. 2) Că germanii ar fi organizat mînăstirea de pe Monte Cassino ca punct de sprijin militar sînd astfel de adversarii lor să a distrugă. În ce privește prima afirmație trebuiesc stabilite următoarele fapte: Nu Germanii au cerut suspendarea ostilităților ci dimpotrivă comandantul american s'au văzut siliți să ceară germanilor o suspendare a operațiilor pe timp de trei ore pentru a elege și îngropa mîile de soldați de al lor omorîți în fața liniilor germane. Îndemnat de sentimente umanitare, comandamentul german al sectorului a satisfăcut această cerere a comandamentului american. Înaltul comandament german a renunțat intențiat să facă caz printr'un comunicat dat în acest scop de acest act umanitar care se explică și din punct de vedere militar din cauza eșecului al atacurilor americane.

AFIRMAȚIA INSOLENTĂ A AMERICANILOR

După suspendarea ostilităților pe timp de trei ore, care le a fost acordată cu generozitate agenția oficială engleză Reuter, a reacționat în fața acestui act unitar și în fața acestei tăceri pastrată din partea germană cu privire la acest incident printr'o informație răspândită în întreaga lume transformând pur și simplu faptele cu totul prin afirmația insolentă că nu americanii ci germanii ar fi cerut suspendarea ostilităților.

La fel se întâmplă și cu cea de a două declarație engleză. Fapt este că la mînăstirea de pe Monte Cassino și în vecinătatea ei nu se află nici macar un singur german și nici un cub ge mitralieră, nici o poziție de artilerie și nici un observator de artilerie german.

În plus comandamentul german spre a evita orice punere în primejdie ce s'ar

Atac terorist asupra Berlinului

Stockholm, 17 (Rador) — Corespondențul agenției DNB transmite:

O știre dată de agenția United Press cu privire la ultimul atac terorist asupra Berlinului confirmă că „bombardamen-

Crașe din țosnia ocupate de formațiunile „Ustașa“

București, 17. — S. P. P. transmite: Din Zagreb se află următoarele: Formațiunile „Ustașa“ au ocupat două orașe, Ugalna, situat în Bosnia și Kozj-

Pierderile engleze deasupra Germaniei

Amsterdam, 17 (Rador) — Corespondențul agenției DNB transmite:

După cum anunță serviciul britanic de informații, Archibald Sinclair a anun-

țat că în mod expres mulțumind în același timp pentru oferta generoasă făcută de stărețul mînăstirii de a lua în lăuntru ei și de a îngriji pe răniții grav în scopul de a se evita astfel și cea mai mică folosire a dădării în vederea țelurilor militare germane.

A face complicității: grija germanilor de a ține în afară evenimentelor militare mînăstirea este a îndepărta până și în fața opiniei publice.

Pentru eșecul complet al ofensivei lor de pe frontul de sud, din sudul Italiei au difuzat în ziua de 13 Februarie știrea că trupele anglo-americane nu au înaintat mai departe deoarece mînăstirea „Monte Cassino“ a fost transformată de către germanii în poziție fortificată având și un observator de artilerie.

Lupta acestei minciuni o aparțină de adevăr anglo-americanii nu evită câteva zile mai târziu să distrugă cu intenția și în mod nesăbuit venerabilul edificiu istoric cu bombe și oranade, căci în efina bombardamentului nu se aflau în mînăstirea decât stărețul nonogenar și vreo 20 călugări cu 150 refugiați civili italieni.

CASSINO TRANSFORMAT ÎN RUINE DE CĂTRE ANGLO-AMERICANI

Trebuie deci să se constată cele ce urmează: pentru a nu fi siliți să admită imposibilitatea militară în care sunt de a cuceri Cassino, anglo-americanii l-au transformat în ruine fără scrupul unui din monumentele cele mai mari din toate vremurile. Germanilor care și-au dovedit simțul răspunderii în domeniul cultural, neglijând chiar interesele militare pentru a păstra lumii acest grandios monument arhitectural, li se face acum imputarea că au comis o crimă împotriva culturii pentru că printr'un asemenea act rușinos să se scoată un profit propagandistic. Este aci o prăpastie de josnicie omenească, care se evidențiază prin comparația ce se poate face între cele două moduri de acțiune. Noi Germanii, a încheiat d. dr. Dietrich, putem lăsa în liniște în grija tuturor oamenilor cu bun simț din lume calificarea unei asemenea atitudinii și a unei asemenea mentalități.

Atac terorist asupra Berlinului

Stockholm, 17 (Rador) — Corespondențul agenției DNB transmite:

O știre dată de agenția United Press cu privire la ultimul atac terorist asupra Berlinului confirmă că „bombardamen-

Crașe din țosnia ocupate de formațiunile „Ustașa“

București, 17. — S. P. P. transmite: Din Zagreb se află următoarele: Formațiunile „Ustașa“ au ocupat două orașe, Ugalna, situat în Bosnia și Kozj-

Pierderile engleze deasupra Germaniei

Amsterdam, 17 (Rador) — Corespondențul agenției DNB transmite:

După cum anunță serviciul britanic de informații, Archibald Sinclair a anun-

țat că în mod expres mulțumind în același timp pentru oferta generoasă făcută de stărețul mînăstirii de a lua în lăuntru ei și de a îngriji pe răniții grav în scopul de a se evita astfel și cea mai mică folosire a dădării în vederea țelurilor militare germane.

A face complicității: grija germanilor de a ține în afară evenimentelor militare mînăstirea este a îndepărta până și în fața opiniei publice.

Pentru eșecul complet al ofensivei lor de pe frontul de sud, din sudul Italiei au difuzat în ziua de 13 Februarie știrea că trupele anglo-americane nu au înaintat mai departe deoarece mînăstirea „Monte Cassino“ a fost transformată de către germanii în poziție fortificată având și un observator de artilerie.

Lupta acestei minciuni o aparțină de adevăr anglo-americanii nu evită câteva zile mai târziu să distrugă cu intenția și în mod nesăbuit venerabilul edificiu istoric cu bombe și oranade, căci în efina bombardamentului nu se aflau în mînăstirea decât stărețul nonogenar și vreo 20 călugări cu 150 refugiați civili italieni.

236 avioane de bombardament, Statele Unite 997. În cursul lunii Ianuarie 1944 a adăugat ministrul britanic al aviației pierderile se cifrează la 310 avioane pe trgu Marea Britanie.

Reședința Papei a fost din nou bombardată

ROMA, 17. (Rador) — Corespondențul agenției DNB transmite:

Cu toate insistențele postului de radio al Vaticanului de a nu se mai organiza regunea de la Castel Gandolfo cel puțin până la evacuarea totală a tuturor membrilor și copiilor după o știre a postului de radio Roma, Marti a fost întreprins un atac de câteva avioane anglo-americane împotriva reședinței Papei de la Castel Gandolfo.

O bombă a căzut pe villa Baborini, altc în apropiere.

Cel mai din nord oraș din lume bombardat

București, 17. S. P. P. transmite: În Oslo se anunță că în seara zilei de 13 Februarie, avioane britanice au atacat Hamenfordt din Norvegia, care este cel mai nordic oraș din lume.

Bombele aruncate n'au atins obiective militare ci numai clădiri particulare.

Toate centrele de teroriști din Albania au fost distruse

București, 17. S. P. P. transmite: În Berlin se comunică știrea că în Balcani trupele comisiunii guvernamentale albaneze au făcut prizonieri un general și mai mulți ofițeri britanici.

Trupele albaneze care acum încearcă să curățească Albania de partizani au distrus toate centrele de teroriști care le-au organizat acești ofițeri britanici.

Americanii au pierdut peste 25.000 de oameni în Italia

Stockholm, 17. (ESS) — Subsidiarul de stat al ministerului de război american, Paterson, a făcut cunoscut că pierderile americanilor în Italia se ridică până acum la 25.665 de oameni, dintre care 3707 morți.

„United Press“ despre prizonierii germani

Lisabona, 17 (ESS) — Un corespondent al agenției United Press anunță dintr'un lagăr de prizonieri germani Colorado Springs pe care l-a vizitat în Ianuarie: prizonierii germani din lagărul situat nu departe de Colorado Springs — scrie corespondențul — erau nu să fie convinși că Germania va învingătoare din acest război și se comportă cu foarte multă încredere. Această atitudine reese din felul cum vorbesc din atitudine lor față de ofițerii americani. Vizitând lagărul împreună cu un ofițer nord-american, prizonierii saluțau cu „Heil Hitler”. Totul de altfel în mod clar că sunt mândri de soldați și că consideră drept normal faptul că nu mai pot lupta. Toți erau nerii, puternici și bine instruiți. Numai prizonierii aveau ordine și distincții onorifice.

Zăpada, gerul și ploile stânjenesc activitatea trupelor pe frontul de Răsărit

BERLIN, 17 (Rador) — Se dau următoarele amănunțe cu privire la situația luptelor de pe frontul de răsărit.

Luptele de pe frontul de Răsărit nu au avut în ziua de 15 Februarie sub influența condițiilor atmosferice și a impracticabilității terenului mult desfășurat activitatea trupelor din zilele precedente deși cele două tabere s'au ciocnit cu aceeași înverșunare și dărzenie.

Din sectorul de Nord se anunță un nou val de frig temperatura scăzând până la 13—18 grade sub zero.

În sectorul mijlociu s'au înregistrat ninsori în diferite regiuni în vreme ce în Crimeea pe o temperatură de zero grade violentele ploii și ninsori au limitat activitatea trupelor terestre. Punerea în acțiune a forțelor aeriene s'a mărginit îndosebi la aripile frontului de răsărit.

În sectorul de Nord avioane de protecție germane de protecție au doborât 18 avioane sovietice.

Alte 6 avioane bolșevice au fost doborâte deasupra capului de pod de la Kozj care a fost din nou atacat cu bombe zălighte de valurile de avioane de bătaie germane.

Nu s'au produs schimbări în situația generală.